

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. Vtrum sensus sint habituri suas functiones in beatis, & quas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Quæst. 4. De his quæ ad Beatitudinem exiguntur. A. 6. D. 5. & 6. 29

Secundò, Corpus per suas dispositiones naturales est maximè idoneum vt obtemperet animæ in suscipiendis eius potentijs, & alijs quæ anima secum adfert, quæcumque illa fiat (quod addo, quia verù non est debitam complexionem & dispositionem organicam fluere ab essentia hominis, cum illi supponatur:) ergo ad hoc non est opus aliqua dote propria beatitudini.

Tertiò, Corpus non est susceptiuum potentiarum animæ, nisi quatenus est susceptiuum animæ; nam potentia ipsa immediatè sunt in anima; vt alibi ostensum est. Ergo non potest ob hanc aptitudinem dici spirituale.

Quartò, Hæc omnia parum iuuant vt corpus possit dici subtile & spirituale. His igitur omisiss & alijs quæ satis nota.

Respondeo & Dico Primò, Dotem subtilitatis consistere in vi penetrandi alia corpora, ita vt duo corpora sint simul; vt patet ex dictis dub. 2.

Dico Secundò, Hanc vim penetrandi non consistere in eo quòd corpora beatorum sint vertenda in spiritum, sicut olim docuerunt quidam hæretici contra quos D. Augustinus lib. 13. de Ciuit. cap. 23. vel quòd vertentur in aëream tenuitatem; sicut docuit Euty chius Episcopus Constantinopolitanus, vt refert Gregorius I. 13. moral. c. 31. vbi hunc errorem refutat ex c. 19. Iob.

Dico Tertiò, Hanc vim penetrandi non consistere in aliqua qualitate naturali vel supernaturali illis corporibus infusa.

Probat, Quia nulla qualitas corporea potest tollere intrinsicam repugnantiam quæ est inter duo corpora respectu eiusdem spatij; vt probat D. Thomas in additionibus quæst. 83. art. 2. Ratio est, quia illa qualitas esset corpori coextensa, solumque suum effectum formalem illi adderet, nihil ei detrahendo. Hinc Patres, quòd Christus clauso vtero fit natus, & clauso sepulchro resurrexerit, & clausis ianuis intrarit, virtuti diuinæ assignant, non alicui qualitati creatæ. De quo vide D. Hieronymum lib. 1. contra Iouinianum. Augustinum epist. 3. ad Volusianum. Iustinum quæst. 117. ad Orthodoxos. Et Gregor. hom. 26. in Euang.

Dico Quartò, Hanc vim penetrandi videri consistere in eo, quòd modus quidam naturalis quantitati vel materiæ intrinsicus, vnde hæc repugnantia simul existendi prouenit, diuinitus auferatur vel impediatur; idque vel permanenter, vel saltem quando corpus actu penetrare debet.

Pro quo, Notandum est Primò, Non esse de ratione quanti siue extenti, vt non possit simul penetratiuè existere cum alio, seu vt sit extra aliud; nam qualitates corporales vt lumen, calor, calor, frigus, & similes, secundum se extensa sunt & diffusa per sua subiecta, & possunt in sua propria extensione à Deo conferuari subiecto repente annihilato; & tamen penetrant totam substantiam molem & quantitatem. Itaque quòd vnus rei quantitas non possit simul esse cum quantitate alterius, prouenit ex aliquo modo intrinseco, qui naturaliter rem comitatur, ratione cuius fit, vt res ita repleat spatium, vel subiecti capacitatem, vt aliam in eodem spatio vel subiecto secum non admittat; aliam, inquam, quæ non ordinetur ad eiusdem rei perfe-

ctionem. Nam quæ ad vnã rem perficiendam ordinantur, etsi distinctas quantitates habeant, simul esse possunt; vt patet in substantijs, vbi simul existunt extensio materiæ, extensio formæ, & extensio singulorum accidentium. Hinc fit vt duæ materiæ non possint esse naturaliter in eodem spatio, neque duæ formæ substantiales non subordinatæ in eadem materiã, neque duo accidentia eiusdem muneris in eodem subiecto; quia hæc non ordinantur ad perfectionem vnus, sed diuersorum: vnde à natura habent quendam modum intrinsecum qui impedit quò minus possint in vnum confluere. Verum cum hic modus non sit de essentia rerum, potest diuina virtute tolli, tota quantitate, figura, & qualitatibus omnibus manentibus integris: & tunc illud corpus poterit se per alia corpora transfundere sine vlla sua, vel alterius læsione. Sicut lumen sese per vitrum fundit, sine vlla sui vel vitri læsione: quod exemplum esset omnino simile, si sententia Platoniorum, lumen esse corpus, vera esset.

Hinc sequitur, dupliciter hanc dotem concipi posse. Primò, vt iste modus repugnantia auferatur tantummodo per diuinam virtutem assistentem, quando iam actu corpus debet aliud peruadere, & postea statim redeat. Secundò, vt perpetuò maneat hæc imperfectio sublata à corporibus beatorum; quod fortasse est probabilissimum quia est perfectius, sic enim sine noua Dei operatione corpora illa manebunt intrinsecè idonea vt instar spirituum omnia penetrent: tum quia alioqui singulis momentis, quibus beati velent aliud corpus peruadere, deberet hæc diuina operatio repeti.

Hinc etiam intelligi potest, qui fieri possit vt tanta celeritate se ad quamuis distantiam moueant: nam per omnia instar luminis se traiciunt sine diuisione aut distractione illorum corporum per quæ transibunt. Hinc Hieronymus lib. contra Vigilantium ait *Sanctos esse vbique*: quia nimirum in ictu oculi sunt vbicumque voluerint.

D V B I V M VI.

Vtrum sensus sint habituri suas functiones in beatis, & quas?

Respondeo, Omnes sensus habituros perfectissimas operationes, & oblectationes sibi congruentes.

Probat, Primò, Quia omnes erunt perfectissimè dispositi suis organis & spiritibus; neque deerunt obiecta: ergo &c.

Secundò, Singuli sensus capaces sunt summæ cuiusdam perfectionis sui ordinis, quæ singulorum est beatitudo seu vita beata, quam facillè & sine incommodo & indecoro possunt in patria habere. Cur ergo non habeant?

Tertiò, Sancti in sensibus habuerunt multas afflictiones & mortificationes: ergo par est vt in iisdem recipiant consolationes; vt qui focij fuerunt afflictionis, sint etiam consolationis.

Confirmatur, Quia damnati in omnibus sensibus recipient maxima tormenta: ergo beati in iisdem maxima solatia: non enim Deus scruerius est in puniendo, quàm benignior in remunerando.

C iij Quartò,

42
Consistit in vi penetrandi alia corpora.

Corpora non vertentur in spiritum.

Neque in aëream tenuitatem.

Non est qualitas supernaturalis.

43
Sed ablatio modi alius.

Cur quantitas vnus rei cum altera esse nequeat.

Quando hæc dos auferatur.

Vnde celeritas in corporibus beatis.

44

Sensus sunt beatam vitam habebunt.

Quartò, Anima non solum est rationalis, sed etiam sensitiva: ergò non solum debet beari in parte rationali, quod fiet per visionem & fruitionem Dei, sed etiam in parte sentiente; quod fiet perceptione & delectatione obiectorum sensibilium.

17/100

Hinc inferitur Primò, Visum habiturum suam beatitudinem in aspectu pulchritudinis corporum beatorum, maximè Christi Domini & Beatae Virginis. Hæc enim pulchritudo maxima est quæ sub illam potentiam cadere potest. Aspectus quoque ipse erit perfectissimus; non enim splendor corporum turbabit spiritus oculorum, sicut hic splendor solis; sed potius suavissimè corroborabit.

Dices, Beati erunt cum Christo super cælum empyreum, ita ut pedibus insistant superficiei ipsius conuexa; totoque corpore sint extra mundum: ergo non poterunt se mutuo videre. Antecedens probatur ex D. Thom. 3. p. q. 57. a. 4. ubi id docet de Christo; & probat ex illo loco Apotoli ad Ephes. 4. *Qui descendit, ipse est & qui ascendit super omnes cælos.* Et ratio eius idem conuincit de omnibus Sanctis. Consequentia probatur; quia non poterunt ibi diffundi species.

Beatos fore in celo non supra.

Respondeo; Antecedens non videri valde credibile. Primò, Quia sic locus beatorum non esset in cælo, sed extra cælum in vacuo immenso, ubi nihil est: quod perinde est, ac si dicas Principem cum aulicis non esse in palatio, sed super palatium in tecto.

Secundò, Ibi non est locus consentaneus corporum beatorum: nam ibi nihil est. Atqui natura corporea abhorret à nihilo, sicut & à vacuo.

Tertiò, Non est consentaneum modo loquendi Scripturæ & Patrum qui semper dicunt Sanctos esse in cælo, non supra: neque communi conceptui; omnes enim concipiunt cælum tamquam amplissimum domicilium, intra quod beati versentur: ita ut cælum non præbeat illis tantummodò solum cui insistant; sed habitaculum intra quod habitent.

Explicatur locus ad Ephes. 4.

Neque locus iste ad Ephes. 4. debet tam rigidè accipi, sed more Scripturæ; ut dicatur Christus ascendisse super omnes cælos, scilicet nobis notos; vel absolutè super omnes, etiam super supremum, sed secundum partem. Sicut aquæ dicuntur esse super cælos: non quòd sint supra totum aliquod cælum; sed quia supra inferiorem aëris regionem. Si tamen Sancti ibi aliquando esse velint, puto id ipsis non fore impossibile: & tunc si opus est speciebus ad videndum, vel fiet traiectio specierum ab obiecto in oculum sine medio (quod diuina virtute fieri potest:) vel certè Deus suo concursu supplebit vices specierum.

45
Audiat.

Inferitur Secundò, Auditum habiturum suam beatitudinem in perceptione suavissimi cantus, quo Beati Deum laudabunt; iuxta illud Psal. 149. *Exultabunt Sancti in gloria, ietabuntur in cubilibus suis, exultationes Dei in gutture eorum.* Idem colligitur ex Apocalypsis varijs locis. Hic Cantus incomparabiliter omnem vocem humanarum, & instrumentorum musicorum suauitatem superabit: sicut cælestia præstantiora sunt rebus mortalibus. Ratio est, quia cum anima & corpore consent beati, opus est ut non solum animo, sed etiam corpore Deo seruiant. Seruitus autem Dei

ibi consistit in laude & gratiarum actione. Neque est vlla ratio cur id negari queat, præsertim cum in eiusmodi cantu sit honestissima voluptas, eaque tanta, ut mortalis natura etiam in terris vix eam ferat.

Dices, Quomodo poterit ibi esse cantus, siue beati sint in cælo siue supra, cum ibi non sit aër, qui ad formandam vocem est necessarius? Nam supra cælum nihil est: ipsum verò cælum est solidum instar marmoris aut æris. Iob 37. *Cæli solidissimi quasi ære fusi sunt.*

Respondet quidam, Beatos habituros pulmones, stomachum, ceterasque cavitates corporis aëre plenas, quem hinc in cælum deferent; hunc, dum loqui volent aut canere, sursum attracturos, & allifuros palato & dentibus, sicque vocem formaturos; ita tamen ut nihil eius foras emittant, sed per corporis poros, vel dimensionum penetrationem ad priores cavitates redire faciant, idque assidua quadam veluti in orbem conuersione.

Beati non deferent à terra aërè, quo in celo utantur.

Sed non est necesse cogi in has angustias. Non enim credibile videtur totum cælum Emphyreum esse corpus solidum instar montis ærei in quo nulla sit cavitatis, nulla natura liquida. Sic enim non esset vilo modo idoneum habitationi humanae; nec haberet illam amantem & commoditatem, quam communis conceptus fidelium, & Sanctorum Patrum descriptio ei tribuit. Et quæuis per dotem subtilitatis possint existere in tali corpore, tamen hoc omnino est supra naturam; & concessum potius ob motum ne ab aliquo occurrente possint impediti, quam quòd esset necessarium ad existendum in cælo. Itaque longè verius existimo fore ibi corpus aliquod spirabile instar aëris, seu quandam cælestem auram, in qua sint commemoraturi, quam possint attrahere & expirare si velint. Credibile enim est cælum Emphyreum consistere tribus partibus, quarum infima sit solida, & præbeat beatis veluti solum cui possint insistere; sicut terræ superficies mortalibus: media sit spirabilis, circumquaque diffusa; sicut aër circum terram: suprema rursus solida includens & coercens naturam spirabilem totumque mundum interiorem; sicut cælum Lunæ vndique coercet aërem. Videtur quoque hoc consentaneum Scripturis, quæ passim loquuntur de cælo, tamquam de Ciuitate quadam amantissima & commodissima ad vitam & habitationem. Vide Apoc. c. 21. toto & c. 22.

In celo esse auram spirabilem.

Inferitur Tertiò, Odoratum habiturum suam beatitudinem in suauitate odoris, quem corpora beatorum, & fortasse locus ipse diffundent. Si enim in inferno futurus est odor teterrimus, & corpora damnatorum fetidissima, cur non contrarium futurum sit in cælo? Neque ad hoc necesse est ut corpora assidue vapores emittant: potest enim odor sine huiusmodi vapore diffundi.

64
Odoratus

Inferitur Quartò, Etiam gustum & tactum habituros suam beatitudinem, etsi quidam dubitent. Sed rationes supradictæ id satis probant. Si enim damnati in his sensibus acerrimè punientur, ut patet Luc. 16. in ciuitate Epulone: cur beati in ipsdem non oblectentur? Gustus quidem non in perceptione cibi & potus, sed humoris suavissimi, qui linguam, palatum & interiora imbuet; qui proueniet partim ex optimo temperamento (si enim homo boni temperamenti suauiter afficitur lingua: etiam ieiunus, quanto suauius ibi afficietur,

47
Gustus & Tactus.

ficietur; ubi temperamentum erit præstantissimum?) partim ex aliquo forte liquore cælesti diuinitus infuso, quem credibile est etiam per stomachum cæteraque interiora diffundendum. Nam hæc membra postulant aliquem humorem externum, quo lubrica & humida conferuentur. Tactus autem suam beatitudinem habebit tum ex aura cælesti & cælestis corporis tactu, tum ex intimo sensu optimi temperamenti. Nam homo perfectè sanus ipsam corporis bonam constitutionem in se suauiter sentit.

Vis imaginatrix & appetitus inferior suam habent beatitudinem.

1. quatenus mouentur ab obiectis.

Inferitur Quintò, Vim imaginatricem & appetitum sensitiuum suam quoque beatitudinem habituros, idque dupliciter. Primò, secundùm se, quatenus mouentur obiectis sibi commensis. Sic beatitudo imaginatricis consistet in imaginatione præstantissimorum obiectorum, quæ sensibus externis percipiuntur. Appetitus verò sensitiuus in delectatione hinc consequente: delectatio enim in appetitu sensitiuo sequitur ex operatione sensuum, & rebus sensibilibus, tamquam ex integro obiecto; nempe tamquam ex re & possessione rei; vt supra diximus in simili: ex imaginatione verò horum, tamquam ex conditione seu applicatione obiecti. Sicut enim gaudium in voluntate sequitur ex bono præsentem tamquam ex obiecto de quo gaudet; ex intellectione verò tamquam ex conditione applicante & proponente obiectum: ita delectatio in appetitu inferiori sequitur proportionaliter.

Secundò, Quatenus mouentur per quandam sympathiam ab intellectu & voluntate. Sicut enim naturaliter nihil possumus intellectu percipere, nisi id ipsum per vim imaginatricem corporali specie in nobis depingamus; ita vicissim id quod per intellectum purè & spiritualiter intelligitur (quamuis supernaturaliter intelligatur) potest imaginatrix suo modo in se formare, sicque appetitum inferiorem mouere. Hinc fiet vt ex vi visionis Dei imaginatrix sit applicanda ad apprehendendum Deum suo modo. v.g. tamquam infinitam lucem & dulcedinem animæ; & consequenter appetitus sensitiuus maximam delectationem ex Deo sic apprehenso sit percepturus.

2. quatenus mouentur per sympathiam ab intellectu & voluntate.

Confirmatur; quia si in hac vita ex contemplatione intellectus; & gaudio voluntatis, interdum tanta suauitas in vires inferiores redundet, vt corporis imbecillitas eam vix ferat (iuxta illud Psalmi 72: *Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei & pars mea Deus in æternum.* Et Psalmi 83: *Cor meum & Caro mea exultauerunt in Deum viuum &c.*) quanta ibi redundatura est delectatio in vires inferiores ex clara visione & fruitione Dei?

Hinc sequitur; Deum non tantum fore obiectum beatificum virium superiorum; sed etiam modo quodam, inferiorum; scilicet imaginatricis & appetitus sensitiui.

Q V Æ S T I O Q V I N T A.

De consecutione Beatitudinis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum homo possit consequi Beatitudinem?

Conclusio est affirmans. Patet ex Scripturis, quæ docent hominem posse consequi vitam æternam, cælestia gaudia, regnum cælorum, visionem Dei, & similia, quibus vera beatiudo significatur. Matth. 25. 23. 6.8. prioris ad Cor. 12. 1. Ioan. 3.

D V B I V M.

Vtrum ratione naturali certò cognosci possit hominem posse perfectè beari?

Scotus in 4. d. 49. q. 8. affirmat. Verius tamen credo non posse id vllis rationibus naturalibus omnino certò conuinci. Ita sentiunt plerique Doctores. Cuius signum est quòd nemo Philosophorum hactenus cognouit Deum ab homine clarè posse videri; in qua clara visione consistit vera beatiudo, & nusquam alibi. Si enim aliquis illorum id putasset fieri posse, haud dubiè statuisset in eo beatiudinem. Itaque mysterium est supernaturale id fieri posse; vt docetur 1. parte. q. 1. & 12.

Scotus affirmans refutatur.

Rationes quibus probari videtur quòd rationi naturali id cognosci possit, non conuincunt: eæ sunt possimum duæ.

Prior est, quòd homo per intellectum & voluntatem sit capax boni vniuersalis.

Ad quam responderi potest: verum id esse hoc sensu. Hominem posse aliquo modo omne bonum intellectu apprehendere, & voluntate appetere, hinc tamen non conuincitur posse omne bonum perfectè & intuitiue cognoscere.

Altera est, qui cognoscit effectum, desiderat videre causam: atqui hoc desiderium naturale non potest esse frustra: ergo potest expleri. Non expleretur autem nisi videat causam, ergo &c.

Responderi potest; hoc argumento, si efficax esset; probatum iri hominem non solum posse videre Deum, sed etiam re ipsa visurum; alioqui desiderium naturale frustraretur: hoc tamen sola fide credimus: potuisset enim Deus hominem eondere in nuda natura; & ad visionem beatificam non destinare.

Adde; non esse euidentem id omne fieri posse quòd homo sic naturaliter desiderat: aut huiusmodi desiderium non posse esse frustra. Non enim est efficax, sed velleitas tantum; & simplex affectio, quæ etiam impossibile esse potest; vt docet Aristoteles 3. Ethic. cap. 2. & infra ostenditur.

Hæ tamen rationes faciunt veritatem illam satis probabilem & rationi consonam, quamuis non conuincant.